

VERS AZ UTOLSÓ HÉT SZÓ NYOMÁN

I.

A vég, a vég utolsó szavainak története,
 elmondva soha véget nem érő történet.
 Újra meg újra elmondjuk – egyik szót
 a másik után, mígnem úgy tetszik, utolsó szó
 nem lehetséges, egy sem volna elviselhető.
 Ezért, amikor a történet hőse így szól magában,
 mint egy távoli valakihez, *bocsáss meg nekik,*
mert nem tudják, mit cselekszenek, úgy érezhetjük,
 értünk szól, kimondatlanul a mi történetünk ez,
 és amíg nem kap választ kérésére, megkíméltetünk.
 Ezért aztán folytatódik a történet. Ezért folytatjuk.
 És a vége ismét odébb, egyre odébb tolódik.

II.

Van egy sziget a homályban, egy álmodott hely,
 ahol a lenge fuvalom hamvas pázsiton suhan át,
 és meglibbenti a fák leveleit, a sétányokat övező arany-
 sárga pászmás, sudár fákét; és a már odaérkezettek
 örülnek, hogy selymes oldottságai valaminek, ami voltak,
 de amit nem tudnak felidézni; a csillagok zsongására
 mozognak, mely szintén képzeletbeli, de mit számít ez;
 szemük előtt a csiszolt oszlopok lehet, hogy nem többek
 a nap sugarainál, de azoknak, akiket oldottságuk
 ragyogása éltet tovább és még tovább, ennek
 kicsi a jelentősége. Van egy sziget a homályban,
 és odakerülsz, ígérem, *velem leszel a Paradicsomban,*
 a létezés egyetlen évszakában, az örökkévalóság
 tartományában, és magadra találsz. És ott a levelek
 perdülni fognak és soha le nem hullnak, ott a szél
 dalolni fog, és a te hangod lesz, úgy tetszik, először talán.

III.

- 4 Egy napon valaki ír egy történetet, amely egy Koponya nevű hegyen megy végbe, és többek között anya és fia búcsújáról szól, és hogy előbbi hogyan támolygott el, utóbbi hogyan vált köddé. De mielőtt ez megtörténik, leírja, hogyan sápadtak el, és a fiúból hogyan szakadt ki: *Asszony, íme a te fiad!*, aztán egy közeli baráthoz: *Íme a te anyád!* Itt az író le fogja tenni tollát, és elképzeli, hogy amíg e szavak elhangzottak, történt valami más is, valami szokatlan, mint egy szándék fölfedése, egy titok megosztása, egy igazság, mely kötni fogja anyát és fiát, de hogy mi az, senki nem fogja tudni. Még az író sem.

IV.

E napok azok, amikor az eget orgonákkal tölti be, mikor a sötétség vággyá lesz, mikor nincs semmi, ami ne kívánna megszületni. E tavaszi napok a legadakozóbbak, mikor a világ hatalmas képzelete még a sarat is bearanyozza lábunk alatt. Az ilyen napokon érezzük úgy, hogy örökké tudnánk élni, noha mindvégig tudjuk, hogy nem. E kettősségben leledzünk. A forgandóság és minden más nagymestere, ha úgy akarja, másfajta sötétet teremthet, olyan mélyet, hogy láthatatlan. Senki nem menekül. Még az sem, aki megmentett másokat, és azt hitte, ő a kiválasztott fiú. Mikor leszállt a sötét, még ő is feljajdult: *Atyám, atyám, miért hagytál el engemet?* Ám szavaira válasz nem érkezett.

V.

Szomjasnak lenni. Azt mondani: *Szomjazom*. Víz helyett ecetet kapni, azt is szivacsból kinyomva. Behunyni a szemet, és látni héja mögött az ilyenkor mindig megszülető óriási világot. Látni valaki halálát. Látni a sötétedő felhőket, mint a gyász napjának komor leplét. Gyászoltnak lenni. Kinyitni a Túlvilág szótárát, és igazolva látni a gyanút, hogy egyetlen szava a semmi. Megpróbálni kinyitni a szemet, és erre képtelennek lenni. Égni, érezni a száját. Érezni hirtelen jelenlétét annak, ami nem mondatott ki. Felfogni és kimondatlanul hagyni. Tudni végül, hogy semmi nem valóságosabb, mint a semmi.

5

VI.

Elvégeztetett, mondta. Hallhattad, hogy kimondta, szinte suttogásként hatott, aztán még annak sem, csupán oly gyöngye visszhangnak, mintha nem is tőle jönne, hanem máshonnan. Ez volt a pillanat, az ő utolsó pillanata. *Elvégeztetett*, mondta bele a mérhetetlenbe, mely egy még nagyobb mérhetetlenbe vezetett, de mindez őbenne volt. Teljességében őbenne. Ez volt a csoda, egyszerre nagynek és kicsinek lenni, mint mi, de még inkább, és azután kilehelni a lelkét, mert ez történt. És a vihar örvényéből méltóságteljes mezítelenség öltött testet, a leplezés igazsága és a hit kibúvója örökre egyesült.

VII.

- 6 Vissza, lefelé e lépcsőkön ugyanarra a helyre,
a holdhoz, a csillagokhoz, az éjszakai szélhez.
Órák telnek el, és csak távoli hárfahang és szél
suhan át rajta. És nemsokára a nap felhőfátyolos
szürke korongja úszik odafenn. És túlhan, mint
mindig, a végtelen áttetszőség fölülmúlhatatlan
nyugalmú tengere, az állandó kezdet helyszíne,
benne azzal, amit szem nem látott, fül nem hallott,
kéz nem érintett, ami emberi szívből nem fakadt.
Oda, annak helytartójára bízom magamat.

(Fordította: Szilágyi Mihály)

* Kanadainak született, és az USA Koszorús Költője lett.

